



**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY**

ul. Długa 47,
85-034 Bydgoszcz
tel. (052) 345-56-44, Fax (052) 345-56-17,
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 23 października 2008 r.

Znak: RBG 61-20/08/MB

DECYZJA RBG-29/2008

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.: Dz.U. z 2007r. Nr 99, poz. 660, Dz.U. z 2007r. Nr 171, poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 134 poz. 939)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, stosowaną przez **Henryka Kowalskiego** prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą **Biuro Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL w Brodnicy**, polegającą na zamieszczeniu we wzorcach umownych postanowień umownych o następującej treści:

1. *„Nie wykorzystanie któregokolwiek ze świadczeń w ustalonym terminie nie upoważnia Klienta do otrzymania zwrotu części opłaty wniesionej w biurze. Dotyczy to także przypadków, gdy władze graniczne poszczególnych krajów nie wydadzą zezwolenia na wjazd do ich kraju z powodów sobie wiadomych”;*
2. *„Jeżeli klient zrezygnuje z udziału w imprezie turystycznej Organizator będzie zmuszony w takim przypadku dokonać potrąceń jako rekompensaty za poczynione czynności, rezerwacje, wysokość potrąceń uzależniona jest od terminu rezygnacji złożonej u organizatora tylko w formie pisemnej”;*
„Za datę rezygnacji przyjmuje się dzień otrzymania przez organizatora stosownego oświadczenia lub datę stempla pocztowego.
– przy rezygnacji powyżej 45 dni przed rozpoczęciem imprezy organizator potrąca opłatę manipulacyjną w wysokości 100 zł od osoby
- przy rezygnacji między 44 a 31 dniem Organizator potrąca 30% ceny
- przy rezygnacji między 30 a 15 dniem Organizator potrąca 50% ceny
- przy rezygnacji między 14 a 8 dniem organizator potrąca 70%
- 7 dni lub mniej – 100% ceny imprezy
Organizator może dokonywać potrąceń, o którym mowa wyżej bez względu na termin zawarcia umowy. W przypadku rezygnacji, uczestnik może wskazać drugą osobę, która przyjmie jego obowiązki, wynikające z zawartej umowy. W takim wypadku, niezależnie od terminu zgłoszenia potrącona zostanie jedyną opłatą manipulacyjną w wysokości 50 zł/os”;

3. „Nie zgłoszenie się na imprezę, względnie odstąpienie od wykorzystania opłaconych świadczeń bez powiadomienia organizatora przed terminem jej rozpoczęcia, niezależnie od przyczyn, jest równoznaczne z rezygnacją klienta bez prawa jakiegokolwiek zwrotu wniesionej opłaty”;
„W razie braku możliwości wykorzystania świadczeń przez Klienta z przyczyn nie leżących po stronie Organizatora klientowi nie przysługuje zwrot wniesionych opłat. Za takie przyczyny uznaje się np. działania atmosferyczne, niepokoje etniczne, epidemie, blokady dróg i granic i inne rozumiane jako siły wyższe”;
4. „Organizator nie ponosi odpowiedzialności za szkody Klienta wynikłe z powodu przedłużenia się podróży od miejsca pobytu i podróży powrotnej z przyczyn niezależnych od organizatora (np. opóźnienie na przejściach granicznych, złe warunki atmosferyczne, nieprzewidziane, itp.)”;
5. „Klient może zgłosić organizatorowi reklamację, wnioski i uwagi na piśmie, nie później niż 14 dni od zakończenia imprezy turystycznej. Reklamacje za usługi z dojazdem własnym muszą być potwierdzone przez recepcję np. hotelu, campingu lub biura kooperującego, inne reklamacje przez pilota”;
6. „Organizator nie odpowiada za bagaż skradziony, zagubiony lub zniszczony”;

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 980, 767, 1042 i 980, 448, 1246, 417)

i nakazuje jej zaniechania.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939) w związku ze stwierdzeniem stosowania przez Henryka Kowalskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL w Brodnicy, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w pkt I niniejszej decyzji

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Henryka Kowalskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą **Biuro Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL w Brodnicy, karę pieniężną** w wysokości **3 786,43 zł (słownie: trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt sześć złotych 43/100)**, płatną do budżetu państwa.

UZASADNIENIE

W związku z działaniami Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu lub organ antymonopolowy) związanymi z kontrolą wzorców umownych stosowanych przez organizatorów turystyki, Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy przeprowadziła czynności kontrolne dotyczące działalności Henryka Kowalskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL w Brodnicy (dalej: Henryk Kowalski). Prezes Urzędu w toku postępowania wyjaśniającego wstępnie ustalił, iż działalność przedsiębiorcy może odbywać się z naruszeniem przepisów prawa, uzasadniającym wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym – Postanowieniem Nr 109/2008 z dnia 17 kwietnia 2008r. – Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Henryka Kowalskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL w Brodnicy praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których stanowi art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* [zw. dalej także *ustawą o ochronie(...)*], polegających na zamieszczeniu we wzorcach umownych postanowień umownych o następującej treści:

1. *„Nie wykorzystanie któregokolwiek ze świadczeń w ustalonym terminie nie upoważnia Klienta do otrzymania zwrotu części opłaty wniesionej w biurze. Dotyczy to także przypadków, gdy władze graniczne poszczególnych krajów nie wydadzą zezwolenia na wjazd do ich kraju z powodów sobie wiadomych”;*
2. *„Jeżeli klient zrezygnuje z udziału w imprezie turystycznej Organizator będzie zmuszony w takim przypadku dokonać potrąceń jako rekompensaty za poczynione czynności, rezerwacje, wysokość potrąceń uzależniona jest od terminu rezygnacji złożonej u organizatora tylko w formie pisemnej”;*
„Za datę rezygnacji przyjmuje się dzień otrzymania przez organizatora stosownego oświadczenia lub datę stempla pocztowego.
– przy rezygnacji powyżej 45 dni przed rozpoczęciem imprezy organizator potrąca opłatę manipulacyjną w wysokości 100 zł od osoby
- przy rezygnacji między 44 a 31 dniem Organizator potrąca 30% ceny
- przy rezygnacji między 30 a 15 dniem Organizator potrąca 50% ceny
- przy rezygnacji między 14 a 8 dniem organizator potrąca 70%
- 7 dni lub mniej – 100% ceny imprezy
Organizator może dokonywać potrącenia, o którym mowa wyżej bez względu na termin zawarcia umowy. W przypadku rezygnacji, uczestnik może wskazać drugą osobę, która przyjmie jego obowiązki, wynikające z zawartej umowy. W takim wypadku, niezależnie od terminu zgłoszenia potrącona zostanie jedyne opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł/os”;
3. *„Nie zgłoszenie się na imprezę, względnie odstąpienie od wykorzystania opłaconych świadczeń bez powiadomienia organizatora przed terminem jej rozpoczęcia, niezależnie od przyczyn, jest równoznaczne z rezygnacją klienta bez prawa jakiegokolwiek zwrotu wniesionej opłaty”;*
„W razie braku możliwości wykorzystania świadczeń przez Klienta z przyczyn nie leżących po stronie Organizatora klientowi nie przysługuje zwrot wniesionych opłat. Za takie przyczyny uznaje się np. działania atmosferyczne, niepokoje etniczne, epidemie, blokady dróg i granic i inne rozumiane jako siły wyższe”;
4. *„Organizator nie ponosi odpowiedzialności za szkody Klienta wynikłe z powodu przedłużenia się podróży od miejsca pobytu i podróży powrotnej z przyczyn niezależnych od organizatora (np. opóźnienie na przejściach granicznych, złe warunki atmosferyczne, nieprzewidziane, itp.)”;*
5. *„Klient może zgłosić organizatorowi reklamację, wnioski i uwagi na piśmie, nie później niż 14 dni od zakończenia imprezy turystycznej. Reklamacje za usługi z dojazdem własnym muszą być potwierdzone przez recepcję np. hotelu, campingu lub biura kooperującego, inne reklamacje przez pilota”;*
6. *„Organizator nie odpowiada za bagaż skradziony, zagubiony lub zniszczony”;*

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 980, 767, 1042 i 980, 448, 1246, 417).

Pismem z dnia 30 kwietnia 2008 r. Henryk Kowalski ustosunkował się do zarzutów przedstawionych przez Prezesa Urzędu. Wskazał, iż wzorce umowne stosowane przez Biuro Usług

Turystycznych SUNNY TRAVEL obowiązują od 1 października 2007r. i odzwierciedlają główne postanowienia wynikające z ustawy o usługach turystycznych. Załącznikiem do ww. pisma był wzorzec umowny, który jednak nadal zawierał klauzule abuzywne. W związku z tym przedsiębiorca został ponownie wezwany do ustosunkowania się do konkretnych zarzutów, min. dotyczących stosowania we wzorcu zapisów w przedmiocie pobierania przez organizatora imprez turystycznych ryczałtów w przypadku rezygnacji klienta z usługi turystycznej przed rozpoczęciem imprezy. W odpowiedzi na to wezwanie przedsiębiorca nie podzielił zdania Prezesa Urzędu, odrzucając jego argumentację. Zdaniem Henryka Kowalskiego stosowane we wzorcu umownym zapisów dotyczących ryczałtu nie wyłącza możliwości indywidualnego rozliczenia się z klientem.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Strona postępowania:

– Henryk Kowalski jest przedsiębiorcą wpisanym do Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Wójta Gminy Brodnica pod nr 674/05 (rejestracji dokonano dnia 27 października 2005 r.).

Przedmiotem działalności jest m.in. działalność agentów turystycznych.

(dowód: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, karta 9)

Organizator turystyki wpisany jest do Rejestru Organizatorów i Pośredników Turystycznych Wojewody Kujawsko – Pomorskiego pod numerem zaświadczenia 99.

(dowód: zaświadczenie Nr rej. 99, karta 10)

2. W związku z prowadzoną działalnością, Henryk Kowalski wprowadził do obrotu i stosuje wzorce umowne, które m.in. zawierają postanowienia umowne o treści:

1. *„Nie wykorzystanie któregokolwiek ze świadczeń w ustalonym terminie nie upoważnia Klienta do otrzymania zwrotu części opłaty wniesionej w biurze. Dotyczy to także przypadków, gdy władze graniczne poszczególnych krajów nie wydadzą zezwolenia na wjazd do ich kraju z powodów sobie wiadomych”;*
2. *„Jeżeli klient zrezygnuje z udziału w imprezie turystycznej Organizator będzie zmuszony w takim przypadku dokonać potrąceń jako rekompensaty za poczynione czynności, rezerwacje, wysokość potrąceń uzależniona jest od terminu rezygnacji złożonej u organizatora tylko w formie pisemnej”;*
„Za datę rezygnacji przyjmuje się dzień otrzymania przez organizatora stosownego oświadczenia lub datę stempla pocztowego.
– przy rezygnacji powyżej 45 dni przed rozpoczęciem imprezy organizator potrąca opłatę manipulacyjną w wysokości 100 zł od osoby
- przy rezygnacji między 44 a 31 dniem Organizator potrąca 30% ceny
- przy rezygnacji między 30 a 15 dniem Organizator potrąca 50% ceny
- przy rezygnacji między 14 a 8 dniem organizator potrąca 70%
- 7 dni lub mniej – 100% ceny imprezy
Organizator może dokonywać potrąceń, o którym mowa wyżej bez względu na termin zawarcia umowy. W przypadku rezygnacji, uczestnik może wskazać drugą osobę, która przyjmie jego obowiązki, wynikające z zawartej umowy. W takim wypadku, niezależnie od terminu zgłoszenia potrącona zostanie jedyne opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł/os”;
3. *„Nie zgłoszenie się na imprezę, względnie odstępowanie od wykorzystania opłaconych świadczeń bez powiadomienia organizatora przed terminem jej rozpoczęcia, niezależnie od przyczyn, jest równoznaczne z rezygnacją klienta bez prawa jakiegokolwiek zwrotu wniesionej opłaty”;*
„W razie braku możliwości wykorzystania świadczeń przez Klienta z przyczyn nie leżących po stronie Organizatora klientowi nie przysługuje zwrot wniesionych opłat. Za takie przyczyny uznaje się np. działania atmosferyczne, niepokoje etniczne, epidemie, blokady dróg i granic i inne rozumiane jako siły wyższe”;
4. *„Organizator nie ponosi odpowiedzialności za szkody Klienta wynikłe z powodu przedłużenia się podróży od miejsca pobytu i podróży powrotnej z przyczyn niezależnych od organizatora*

(np. opóźnienie na przejściach granicznych, złe warunki atmosferyczne, nieprzewidziane, itp.);

5. „Klient może zgłosić organizatorowi reklamację, wnioski i uwagi na piśmie, nie później niż 14 dni od zakończenia imprezy turystycznej. Reklamacje za usługi z dojazdem własnym muszą być potwierdzone przez recepcję np. hotelu, campingu lub biura kooperującego, inne reklamacje przez pilota”;
6. „Organizator nie odpowiada za bagaż skradziony, zagubiony lub zniszczony”;

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 980, 767, 1042 i 980, 448, 1246, 417).

(dowód: karta 17)

3. Przedstawiony w toku niniejszego postępowania, wzorec umowy Biura Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL w Brodnicy, nadal zawierał klauzule abuzywne. Przedsiębiorca nie podzielił argumentacji Prezesa Urzędu, twierdząc iż stosowane zapisy umowne nie godzą w interesy konsumentów. Reasumując przedsiębiorca nie dostosował wzorca umownego zgodnie z wytycznymi Prezesa Urzędu.

(dowód: pisma skarżonego przedsiębiorcy, karta 24 – 27, karta 31 - 32)

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy *o ochronie (...)* jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Henryka Kowalskiego. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie *o ochronie (...)*.

Art. 24 ust. 1 ustawy *o ochronie (...)* stanowi, iż „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”, natomiast art. 24 ust. 2 pkt 1 określa, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. (...)”

Do stwierdzenia praktyki, o której mowa w art. 24 ustawy *o ochronie (...)* konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego przez Prezesa Urzędu rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych oraz zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)*, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego

(art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.ik. obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.ik. znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)”.

Nie jest zatem konieczna dokładna literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie, że wyżej wymienione, zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zapisy wzorca umownego stosowanego przez Henryka Kowalskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL przy zawieraniu umów o zorganizowanie imprezy turystycznej, są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego między innymi pod pozycjami: 980, 767, 1042 i 980, 448, 1246, 417.

Ad I

W wyroku z dnia 1 czerwca 2006r. (sygn. akt XVII Amc 95/05) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod pozycją 980 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: „Klientowi nie przysługuje zwrot wartości świadczeń, których nie wykorzystał z przyczyn nie leżących po stronie organizatora lub z powodu przerwania jego udziału w imprezie przez służby graniczne lub policję”. Zarówno postanowienie wzorca o treści: „Nie wykorzystanie któregokolwiek ze świadczeń w ustalonym terminie nie upoważnia Klienta do otrzymania zwrotu części opłaty wniesionej w biurze. Dotyczy to także przypadków, gdy władze graniczne poszczególnych krajów nie wydadzą zezwolenia na wjazd do ich kraju z powodów sobie wiadomych” jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 980 stanowi niedozwolone postanowienie, o którym mowa w art. 385³ pkt 12 k.c., bowiem wyłącza obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczony zapłaty za świadczenie nie spełnione w całości lub części, jeżeli konsument zrezygnuje z zwarcia umowy lub jej wykonania.

Cytowane postanowienia wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi opłaty za świadczenia, które nie zostały przez niego wykorzystane, tym samym pozbawiają konsumenta możliwości zwrotu kwoty za niewykorzystane świadczenie objęte umową. Cena imprezy jest sumą opłat za poszczególne świadczenia realizowane na rzecz klienta. W przypadku niewykorzystania przez konsumenta

któregokolwiek ze świadczeń, organizator nie realizując tego świadczenia albo oszczędza z powodu niewykonania świadczenia kwotę wpłaconą przez klienta, albo odzyska jakąś część kosztów jakie planował ponieść na realizację tego świadczenia.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zarówno przytoczone postanowienie z rejestru jak i kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis są tożsame. Bez znaczenia przy tym pozostają różnice w zapisach wynikające z użytych sformułowań i wyrazów, które nie wpływają na wykładnię klauzuli.

W wyroku z dnia 23 lutego 2006r. (sygn. akt XVII Amc 6/05) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod poz. 767 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: „*Natura Tour*” z uwagi na poniesione koszty dokona potrąceń w sposób określony niniejszymi warunkami (...) 10% ceny imprezy, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie od 49 dni do 30 dni przed rozpoczęciem imprezy, 30% ceny imprezy, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie od 29 dni do 21 dni przed rozpoczęciem imprezy, 60% ceny imprezy, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie od 20 dni do 15 dni przed rozpoczęciem imprezy, 90% ceny imprezy, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie od 14 dni do 6 dni przed rozpoczęciem imprezy, 100% ceny imprezy, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie od 5 dni i krócej przed rozpoczęciem imprezy, Klient będzie zobowiązany od zapłaty na rzecz *Natura Tour* opłaty manipulacyjnej w wysokości 50 pln w przypadku dokonania zmiany terminu imprezy”. Zarówno postanowienia wzorca o treści: „*Jeżeli klient zrezygnuje z udziału w imprezie turystycznej Organizator będzie zmuszony w takim przypadku dokonać potrąceń jako rekompensaty za poczynione czynności, rezerwacje, wysokość potrąceń uzależniona jest od terminu rezygnacji złożonej u organizatora tylko w formie pisemnej*”; „*Za datę rezygnacji przyjmuje się dzień otrzymania przez organizatora stosownego oświadczenia lub datę stempla pocztowego. – przy rezygnacji powyżej 45 dni przed rozpoczęciem imprezy organizator potrąca opłatę manipulacyjną w wysokości 100 zł od osoby; - przy rezygnacji między 44 a 31 dniem Organizator potrąca 30% ceny; - przy rezygnacji między 30 a 15 dniem Organizator potrąca 50% ceny - przy rezygnacji między 14 a 8 dniem organizator potrąca 70%; - 7 dni lub mniej – 100% ceny imprezy. Organizator może dokonywać potrąceń, o którym mowa wyżej bez względu na termin zawarcia umowy. W przypadku rezygnacji, uczestnik może wskazać drugą osobę, która przyjmie jego obowiązki, wynikające z zawartej umowy. W takim wypadku, niezależnie od terminu zgłoszenia potrącona zostanie jedynie opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł/os*” jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 767, stanowią praktykę niedozwoloną. Cytowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy i stanowią niedozwolone postanowienie, o którym mowa w art. 385³ pkt 12 k.c., albowiem wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonej zapłaty za świadczenie nie spełnione w całości bądź w części, jeżeli konsument zrezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania. Zgodnie z brzmieniem kwestionowanych postanowień organizator ma prawo zatrzymać część, a nawet całość świadczenia spełnionego przez konsumenta w sytuacji, gdy sam zostaje zwolniony z wykonania świadczenia wzajemnego. Tego typu zapisy powodują sprzeczne z zasadą ekwiwalentności świadczeń nierównomierne rozłożenie praw i obowiązków stron umowy.

Ponadto niniejsze postanowienia stanowią również niedozwoloną klauzulę zdefiniowaną w art. 385³ pkt 16 k.c., albowiem nakładają wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z wykonania umowy. Obowiązek zapłaty ustalonej ryczałtowo sumy na wypadek rezygnacji z umowy został - zgodnie z brzmieniem tych postanowień - nałożony wyłącznie na konsumenta. Powoduje to zabronioną w obrocie konsumenckim asymetrię w rozkładzie obciążeń stron, wynikających z faktu wypowiedzenia umowy. W efekcie ryzyko związane z wykonaniem umowy zostało przerzucone na konsumenta.

Przedsiębiorca ma prawo do potrącenia kosztów w przypadku rezygnacji konsumenta z usługi. Jednakże kwota podlegająca potrąceniu powinna zostać ustalona w oparciu o indywidualne rozliczenie z konsumentem, z uwzględnieniem rzeczywistej straty poniesionej przez przedsiębiorcę.

Wobec powyższego, w ocenie Prezesa Urzędu nie znajdują dostatecznego uzasadnienia postanowienia umowne, które pozwalają na automatyczne, sztywno ustalone ryczałtowe potrącenie odpowiedniej części wypłaconych przez konsumenta kwot, w oderwaniu od rzeczywistości ponoszonej straty w wyniku rezygnacji przez niego z imprezy turystycznej. Takie klauzule umowne mają prowadzić do zatrzymania przez usługodawcę kwot przekraczających realną stratę i stanowiących nieuzasadniony zysk (tak również Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 19 maja 2005r. . sygn. akt VI ACa 15/05, niepubl.).

Nie jest oczywiście wykluczone, iż w niektórych sytuacjach koszty rezygnacji uczestnika z imprezy wyliczone według zasad ogólnych (na podstawie art. 471 k.c.) mogą przekroczyć kwotę ryczałtu ustalonego w kwestionowanym postanowieniu. Niemniej jednak - w ocenie Prezesa Urzędu - w większości przypadków koszty takie nie powstaną, albowiem organizator turystyki ma możliwość sprzedania uczestnictwa w imprezie innemu klientowi, albo odwołania imprezy - bez żadnych sankcji finansowych - z powodu zgłoszenia się mniejszej liczby uczestników (art. 14 ust. 7 ustawy o usługach turystycznych).

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zarówno przytoczone postanowienie z rejestru jak i kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis są tożsame. Bez znaczenia przy tym pozostają różnice w zapisach wynikające z użytych sformułowań i wyrazów, które nie wpływają na wykładnię klauzuli.

W wyroku z dnia 28 grudnia 2006r. (sygn. akt XVII AmC 161/05), Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne, w brzmieniu: *„Organizator nie dokonuje zwrotu świadczeń, które nie zostały wykorzystane w pełni z przyczyn leżących po stronie uczestnika np. skrócenie pobytu, rezygnacja z części lub całości programu, spóźnienie na miejsce zbiórki itp.”* – vide pozycja 1042 rejestru; w wyroku z dnia 1 czerwca 2006r. (sygn. akt XVII AmC 95/05), Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie w brzmieniu *„Klientowi nie przysługuje zwrot wartości świadczeń, których nie wykorzystał z przyczyn nie leżących po stronie organizatora lub z powodu przerwania jego udziału w imprezie przez służby graniczne lub policję”* – vide pozycja 980 rejestru. Zarówno postanowienia wzorca o treści: *„Nie zgłoszenie się na imprezę, względnie odstąpienie od wykorzystania opłaconych świadczeń bez powiadomienia organizatora przed terminem jej rozpoczęcia, niezależnie od przyczyn, jest równoznaczne z rezygnacją klienta bez prawa jakiegokolwiek zwrotu wniesionej opłaty”*; *„W razie braku możliwości wykorzystania świadczeń przez Klienta z przyczyn nie leżących po stronie Organizatora klientowi nie przysługuje zwrot wniesionych opłat. Za takie przyczyny uznaje się np. działania atmosferyczne, niepokoje etniczne, epidemie, blokady dróg i granic i inne rozumiane jako siły wyższe”* jak i postanowienia wpisane do Rejestru pod pozycją 1042 i 980 kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy i stanowią niedozwolone postanowienia umowne, o których mowa w art. 385³ pkt 12 k.c., albowiem wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonych zapłaty za świadczenie nie spełnione w całości lub części, jeżeli konsument zrezygnuje z wykonania umowy.

W pierwszej kolejności organ antymonopolowy podnosi, iż w zapisach tym nie są brane pod uwagę okoliczności niewykorzystania świadczenia przez konsumenta, a możliwe są przecież sytuacje, iż konsument nie będzie mógł wykorzystać danego świadczenia z przyczyn od niego niezależnych (np. z powodu choroby). Ponadto należy mieć na uwadze, iż niewykorzystanie świadczenia przez danego klienta nie zawsze wiąże się ze stratą dla organizatora (np. ze świadczenia skorzysta inny klient, który wniesie stosowną opłatę).

Cytowane postanowienia wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi opłaty za świadczenia, które nie zostały przez niego wykorzystane, tym samym pozbawiają konsumenta możliwości zwrotu kwoty za niewykorzystane świadczenie objęte umową. Cena imprezy jest sumą opłat za poszczególne świadczenia realizowane na rzecz klienta. W przypadku niewykorzystania przez konsumenta któregoś ze świadczeń, organizator nie realizując tego świadczenia albo oszczędza z powodu niewykonania świadczenia kwotę wpłaconą przez klienta, albo odzyska jakąś część kosztów jakie planował ponieść na realizację tego świadczenia.

W związku z powyższym analiza porównawcza kwestionowanych zapisów umownych z klauzulami wpisanymi do rejestru wskazuje na jednoznaczność porównywanych treści, której nie naruszają odmienności w zakresie użytych sformułowań i wyrazów.

W wyroku z dnia 17 marca 2005r. (sygn. akt XVII AmC 118/03) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod pozycją 448 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: *„Open Travel” nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienia spowodowane warunkami atmosferycznymi, oczekiwaniem na granicach, zachowaniem uczestników imprezy, hałasem związanym z usytuowaniem obiektów w pobliżu miejsc rozrywki, itp. lub innych ewentualnych niedogodności (w tym czasowe braki w dostawie prądu lub wody, awarie klimatyzacji, urządzeń sanitarnych, sportowo rekreacyjnych), na*

które „Open Travel” nie ma wpływu”. Zarówno postanowienie wzorca o treści: „Organizator nie ponosi odpowiedzialności za szkody Klienta wynikłe z powodu przedłużenia się podróży od miejsca pobytu i podróży powrotnej z przyczyn niezależnych od organizatora (np. opóźnienie na przejściach granicznych, złe warunki atmosferyczne, nieprzewidziane, itp.)” jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 448 stanowi niedozwolone postanowienie, o którym mowa w art. 385¹ §1 i art. 385³ pkt 2 k.c., bowiem wyłącza lub istotnie ogranicza odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Ponadto zapis taki jest sprzeczny z art. 11a ustawy o usługach turystycznych, zgodnie z którym „organizator turystyki odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie działaniem lub zaniechaniem klienta; działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo siłą wyższą.” Powyższe wyliczenie przesłanek egzoneracyjnych ma charakter wyczerpujący. Kwestionowane postanowienie pozwala na wyłączenie odpowiedzialności organizatora w szerszym zakresie niż dopuszczony przez ustawę o usługach turystycznych. Generalne zwolnienie się z odpowiedzialności za wykonanie umowy we wszystkich przypadkach wynikłych z przyczyn niezależnych od organizatora jest zatem niedopuszczalne, dezinformuje konsumenta o zakresie faktycznej odpowiedzialności organizatora.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zarówno przytoczone postanowienie z rejestru jak i kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis są tożsame. Bez znaczenia przy tym pozostają różnice w zapisach wynikające z użytych sformułowań i wyrazów, które nie wpływają na wykładnię klauzuli.

W wyroku z dnia 20 lutego 2007r. (sygn. akt XVII Amc 50/06) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod pozycją 1246 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: - *„Uczestnik może zgłosić Organizatorowi reklamację niezwłocznie po stwierdzeniu niewłaściwego wykonania usług w formie pisemnej, nie później niż 14 dni od dnia zakończenia imprezy i pod warunkiem ich wcześniejszego zgłoszenia pilotowi w trakcie imprezy turystycznej”*. Zarówno postanowienie wzorca o treści: *„Klient może zgłosić organizatorowi reklamację, wnioski i uwagi na piśmie, nie później niż 14 dni od zakończenia imprezy turystycznej. Reklamacje za usługi z dojazdem własnym muszą być potwierdzone przez recepcję np. hotelu, campingu lub biura kooperującego, inne reklamacje przez pilota”* jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 1246 stanowi niedozwolone postanowienie, albowiem ogranicza termin do wniesienia reklamacji do 14 dni.

Zapis warunkujący odpowiedzialność organizatora od zgłoszenia reklamacji w terminie 14 dni od daty zakończenia imprezy jest zbyt krótki i prowadzić może do sytuacji, w której konsument pozbawiony zostanie możliwości zgłoszenia reklamacji. Jednoznaczne i kategoryczne sformułowanie zakwestionowanego postanowienia nie zawiera żadnych odstępstw od przyjętej zasady, zatem nawet w przypadku zaistnienia obiektywnych i niezależnych od konsumenta okoliczności uniemożliwiających mu złożenie reklamacji, takich jak np. choroba uczestnika, czy inny wypadek losowy, po upływie określonego terminu złożenie reklamacji staje się niedopuszczalne.

Zakreślenie tak krótkiego terminu może prowadzić do utrudnienia uczestnikowi imprezy turystycznej dochodzenia swoich praw a tym samym do ograniczenia odpowiedzialności przedsiębiorcy względem konsumenta z tytułu nienależytego wykonania umowy.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zarówno przytoczone postanowienie z rejestru jak i kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis są tożsame. Bez znaczenia przy tym pozostają różnice w zapisach wynikające z użytych sformułowań i wyrazów, które nie wpływają na wykładnię klauzuli.

W wyroku z dnia 2 lutego 2005r. (sygn. akt XVII Amc 104/04) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod pozycją 417 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: *„Organizator nie ponosi odpowiedzialności za zagubiony, skradziony lub zniszczony w czasie imprezy bagaż Uczestnika”*. Zarówno postanowienie wzorca o treści: *„Organizator nie odpowiada za bagaż skradziony, zagubiony lub zniszczony”* jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 1246 stanowi niedozwolone postanowienie, o którym mowa w art. 385¹ §1 i art. 385³ pkt 2 k.c. bowiem wyłącza lub istotnie ogranicza odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Kwestionowane postanowienie jest tak sformułowane, że każda kradzież, zniszczenie bądź zaginięcie bagażu w czasie trwania imprezy wyłącza odpowiedzialność organizatora. W ocenie Prezesa Urzędu, zapis ten wyłącza odpowiedzialność organizatora turystyki, także w przypadku gdy przechowywanie bagażu jest organizowane przez niego bezpośrednio lub przez osoby działające na jego zlecenie (hotele, przewoźników).

Organizator turystyki, aby wyłączyć swoją odpowiedzialność powinien wskazać jakich sytuacji wyłączenie dotyczy, włączając w to przypadki, kiedy kradzież, zagubienie lub zniszczenie wynika z wyłącznej winy konsumenta. Należy rozróżnić sytuację, kiedy następuje zagubienie bagażu pozostawionego w miejscu publicznym (np. w restauracji, na plaży itp.) od utraty bagażu pozostawionego w miejscu, które powinno być objęte ochroną przez organizatora imprezy, jak np. pokój hotelowy czy luki bagażowe w środkach transportu.

Z powyższych względów porównywane zapisy należy uznać za tożsame.

Zgodnie z powyższym wykazano, iż kwestionowane postanowienia umów mieszczą się w hipotezach wymienionych klauzul wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Reasumując, skoro wykazano powyżej, iż kwestionowane zapisy umów są tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, to posługiwanie się nimi w obrocie konsumenckim uznać należy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazać zaniechanie jej stosowania.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji tej decyzji.

Ad II

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy *o ochronie (...)* Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy *o ochronie (...)* przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W pkt I niniejszej decyzji stwierdzono stosowanie przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych szczegółowo powyżej. Praktyki te polegają na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone poprzez zamieszczenie we wzorcach umownych następujących zapisów: „Nie wykorzystanie któregokolwiek ze świadczeń w ustalonym terminie nie upoważnia Klienta do otrzymania zwrotu części opłaty wniesionej w biurze. Dotyczy to także przypadków, gdy władze graniczne poszczególnych krajów nie wydadzą zezwolenia na wjazd do ich kraju z powodów sobie wiadomych”; „Jeżeli klient zrezygnuje z udziału w imprezie turystycznej Organizator będzie zmuszony w takim przypadku dokonać potrąceń jako rekompensaty za poczynione czynności, rezerwacje, wysokość potrąceń uzależniona jest od terminu rezygnacji złożonej u organizatora tylko w formie pisemnej”; „Za datę rezygnacji przyjmuje się dzień otrzymania przez organizatora stosownego oświadczenia lub datę stempla pocztowego.– przy rezygnacji powyżej 45 dni przed rozpoczęciem imprezy organizator potrąca opłatę manipulacyjną w wysokości 100 zł od osoby- przy rezygnacji między 44 a 31 dniem Organizator potrąca 30% ceny- przy rezygnacji między 30 a 15 dniem Organizator potrąca 50% ceny- przy rezygnacji między 14 a 8 dniem organizator potrąca 70%- 7 dni lub mniej – 100% ceny imprezy. Organizator może dokonywać potrącenia, o którym mowa wyżej bez względu na termin zawarcia umowy. W przypadku rezygnacji, uczestnik może wskazać drugą osobę, która przyjmie jego obowiązki, wynikające z zawartej umowy. W takim wypadku, niezależnie od terminu zgłoszenia potrącona zostanie jedynie opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł/os”; „Nie zgłoszenie się na imprezę, względnie odstępowanie od wykorzystania opłaconych świadczeń bez

powiadomienia organizatora przed terminem jej rozpoczęcia, niezależnie od przyczyn, jest równoznaczne z rezygnacją klienta bez prawa jakiegokolwiek zwrotu wniesionej opłaty”; „W razie braku możliwości wykorzystania świadczeń przez Klienta z przyczyn nie leżących po stronie Organizatora klientowi nie przysługuje zwrot wniesionych opłat. Za takie przyczyny uznaje się np. działania atmosferyczne, niepokoje etniczne, epidemie, blokady dróg i granic i inne rozumiane jako siły wyższe”; „Organizator nie ponosi odpowiedzialności za szkody Klienta wynikłe z powodu przedłużenia się podróży od miejsca pobytu i podróży powrotnej z przyczyn niezależnych od organizatora (np. opóźnienie na przejściach granicznych, złe warunki atmosferyczne, nieprzewidziane, itp.)”; „Klient może zgłosić organizatorowi reklamację, wnioski i uwagi na piśmie, nie później niż 14 dni od zakończenia imprezy turystycznej. Reklamacje za usługi z dojazdem własnym muszą być potwierdzone przez recepcję np. hotelu, campingu lub biura kooperującego, inne reklamacje przez pilota”; „Organizator nie odpowiada za bagaż skradziony, zagubiony lub zniszczony”, które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 980,76, 1042 i 980, 448, 1246, 417). Konsekwencją stosowania powyższych praktyk jest pogorszenie sytuacji konsumentów. Okoliczność, że sporne zapisy zamieszczono we wzorcach umownych powoduje, że zostają one konsumentom narzucone. Fakt, że kwestionowane regulacje wynikają z wzorców umownych świadczy o ustalonym charakterze podejmowanych praktyk.

Powyższe okoliczności uzasadniają nałożenie w niniejszym przypadku kary, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przychód osiągnięty przez przedsiębiorcę w 2007r. – 420 714,58 zł - ustalono na podstawie złożonych dokumentów (dowód: karta 40). Przy ustalaniu wysokości kary Prezes Urzędu przyjął za podstawę obliczeń kwotę odpowiadającą wysokością wartości przychodów osiągniętych przez przedsiębiorcę z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w 2007r.

Ustawa nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. W art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przykładowo jedynie wskazano, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ponadto orzecznictwo wskazuje, że w przypadku kar przesłankami, które należy brać pod uwagę, są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć (por.: wyrok Sądu Najwyższego z 27.06.2000 r., sygn. akt I CKN 793/98).

Na wysokość kary w przedmiotowej sprawie miał wpływ zawodowy (profesjonalny) charakter prowadzonej przez Henryka Kowalskiego działalności na rynku usług turystycznych, stosowanie przez Henryka Kowalskiego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów pomimo dostępności do Rejestru. Jako okoliczność obciążającą potraktować należy szczególnie dotkliwy dla konsumentów charakter dwóch zakwestionowanych postanowień (numer 1 i 4), które bezpośrednio naruszają ekonomiczne interesy konsumentów poprzez wyłączenie zwrotu opłat za niewykorzystane świadczenia oraz wyłączenie odpowiedzialności organizatora imprez turystycznych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

W świetle powyższych okoliczności wysokość kary ustalono na poziomie 3 786,43 zł (słownie trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt sześć złotych 43/100), co stanowi 0,9% przychodów osiągniętych przez przedsiębiorcę w 2007r.

W ocenie Prezesa Urzędu kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji tej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy

Otrzymują:

1. Henryk Kowalski
Biuro Usług Turystycznych SUNNY TRAVEL
ul. Strzelecka 4
87-300 Brodnica
2. a/a